

'Rijksoverheid is oude witte mannenclub'

■ Oud-wethouder wijst op gegoochel met aantal ambtenaren

INTERVIEW

Erik van Zwam

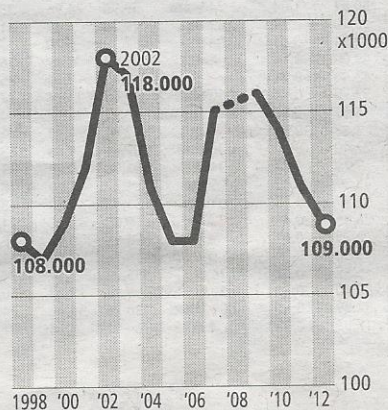
"Het Rijk is in 2012 met 1900 ambtenaren minder gaan werken", zo valt te lezen in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2012 die gisteren werd besproken in de jaarlijkse Verantwoordingsdag in de Tweede Kamer, ook wel 'Gehaktdag' genoemd. Minister Blok voor wonen en rijksdienst steekt in een filmpje op de site van zijn ministerie zijn trots over het behaalde resultaat niet onder stoelen of banken. "De rijksoverheid is in 2012 opnieuw goedkoper en kleiner geworden."

Maar daar valt wel wat op af te dingen, stelt Gijs van Loef. Sinds jaar en dag onderzoekt deze oud-wethouder van Blaricum de organisatie van de rijksoverheid en met name het personeelsbestand.

Hij ergert zich aan het voortdurende gegoochel met cijfers. "De waarheid wordt steeds weer geweld aangedaan", zegt hij. "Blok verfraait de cijfers. In de jaargave 2011 wordt namelijk gesproken over schattingen en niet over harde cijfers. Dus is die efficiëntieslag veel minder dan Blok nu suggereert."

Regelmatig verandert de overheid de methode om het aantal rijksambtenaren vast te stellen. Door minutieuze sociale jaarverslagen en rapportages over vele jaren door te spitten, heeft Van Loef een beeld gekregen van de ontwikkeling sinds 1998. Zijn conclusie: "We zijn weer terug bij af. In 2012 waren er evenveel ambtenaren als in 1998, zo'n 109.000."

Aantal banen bij het Rijk

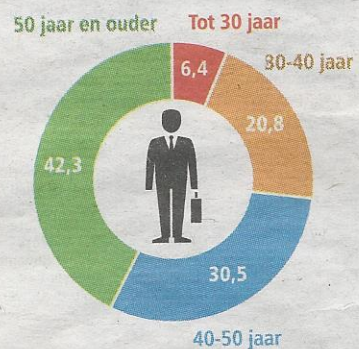

Maar ook nu is hij verbaasd bij het lezen van de Jaarrapportage 2012. "Na vier jaar duikt er ineens een cijfer op van het aantal ambtenaren in 2009. Tot nu was dat onbekend. Worden de tabellen met het cijfer uit 2009 kloppend gemaakt?" Van Loef vindt dat de Tweede Kamer met dit gegoochel achteraf niet serieus wordt geïnformeerd.

In 2017 moet de rijksdienst 1,1 miljard euro structureel bezuinigen. Dit gebeurt door samenvoeging van ICT-centra, huisvesting en een centraal personeelsbeleid, maar met hoeveel minder ambtenaren dit moet, staat niet meer in het regeerakkoord.

Hierin zit de crux, volgens Van Loef. Het personeelsbestand wordt nauwelijks kleiner. Het resultaat uit 2012 is een 'najleffect' van eerder beleid van eerdere kabinetten. "Inkrim-

Leeftijdsofbouw ambtenaren in procenten

©TROUW SS | BRON SOCIALE JAARVERSLAGEN, JAARRAPPORTAGES RIJKSOVERHEID

ping van het personeelsbestand moet de komende jaren komen uit natuurlijk verloop van ambtenaren."

De opbouw van het ambtenarenbestand bij de rijksoverheid baart ook de nodige zorg. Het vergriest rap. Was in 2009 nog 34,7 procent van alle ambtenaren vijftig jaar of ouder, drie jaar later is dat al 42,3 procent. Het percentage jongere rijksambtenaren tot 30 jaar groeit nauwelijks en staat in 2012 op iets boven de 6 procent. "De rijksoverheid bestaat in toenemende mate uit een club van oude, witte mannen die zich meer en meer met beleid bezighouden en met saneren, zoals bij de belastingdienst of het gevangenispersoneel."

Van Loef vreest dat de vergrijzing ook verstarring met zich mee gaat brengen. "Dat komt de kwaliteit van de rijksoverheid niet ten goede".